

DELAVEC

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/II.

GLASILO ZDRUŽENE DELAVSKE STROKOVNE ZVEZE JUGOSLAVIJE.

Izhaja 10. in 25. dne v mesecu.
Stane posamezna številka Din 2.—, mesečno Din 4.—, celoletno Din 48.— Za članstvo izvod po 1.10 Din.
Oglasi po ceniku.
Dopisi morajo biti frankirani in podpisani ter opremljeni z štampiljko dotične organizacije.
Rokopisi se ne vračajo. Reklamacije so poštne proste.

Orjaški boj angleških rudarjev se nadaljuje

Stavka je v polnem obsegu. — Rudarji imajo močno zaslonbo v enotni močni delavski stranki. — Mednarodna solidarnost. — Denarna pomoč slovenskih rudarjev.

Skoro dva meseca že traja stavka angleških rudarjev za obrambo 7urnega delovnika, za ohranitev doseženih plač in za preureditev celokupne angleške rudarske industrije.

Pomanjkanje premoga je že zelo občutljivo. Vlada je morala skrbeti za železniški promet. Tudi po drugih industrijah se bo moralo vedno zmanjševati obratovanje, ako stavka ne bo ponehala. Rudarji kažejo vzorno disciplino in solidarnost v stavki. Do danes se med poldrugim milijonom rudarjev še ni pojavil niti en stavkokaz. Potom ponovnega glasovanja so izjavili rudarji, da ne odnehajo od svojih zahtev.

Podjetniki še vedno nočejo sprejeti delavskih pogojev. Radi te trdovratnosti podjetnikov in radi upravičenih zahtev delavstva stopa širša javnost vedno bolj na stran rudarjev.

Konzervativna vlada reakcionarnih lordov ne ve, kaj bi počela. Koleba med stališčem podjetnikov in delojemalcev. V torek je govoril v parlamentu o rudarski krizi ministrski predsednik Baldwin. Med drugim je dejal, da je položaj zelo resen in da bo morala Anglija dobiti premog iz inozemstva. Izhod iz krize je edinole v reorganizaciji rudarstva. Delavstvo naj ohrani iste plače, toda sprejme naj podaljšanje delovnega časa. Vlada da bo v nekaj dneh predložila parlamentu nov zakon, po katerem naj bi se v rudarski industriji podaljšal delovni čas od 7 na 8 ur. Vlada je pripravljena še nekaj časa denarno podpirati rudarstvo, ako pride do sporazuma med delavci in delodajalci. Baldwinovo izjavo o podaljšanju delovnega časa je sprejelo vse delavstvo in parlamentarna opozicija z velikim ogorčenjem. Delavska stranka je sklenila z ozirom na to Baldwinovo izjavo sledeče: Vladina izjava nasprotuje predlogom premogovne komisije (ki jo je sestavila vlada), pomeni kapitulacijo vlade pred zahtevami podjetnikov in more boj v rudarstvu le podaljšati in poostri. Delavska stranka bo zato z najhujšo obstrukcijo sploh preprečila debato o vladinem predlogu o delovnem času. Liberalci so se pridružili stališču delavske stranke. Rudarji imajo torej za seboj močno politično zaslonbo v parlamentu in izven parlamenta.

Fašizem in delavsko strokovno gibanje.

Fašisti vedó, da je strokovna organizacija gorišče delavskega odpora. — Zato hočejo prisiliti vse delavce v fašistovske sindikate. — Predsednike in tajnike strokovnih organizacij imenuje Mussolini.

Znano je, da se je pojavil fašizem, ko je stala Italija pred velikim družabnim preobratom, kateri je bil začetek po delavstvu, ki je bilo prožeto z revolucionarnimi in komunističnimi, s pacifističnimi in človečanskimi idejami. Interese delavstva sta zastopali socialistična in komunistična stranka, kakor tudi zelo močna centrala delavskih sindikatov, včlanjena v generalni konfederaciji dela, katera je štela na milijone svojih članov in pripadnikov. Ker pa delavstvo ni znalo pozitivno izrabiti svoje moči, je nastopil proti njemu fašizem, oprt na veliko industrijo, na veleposredstvo in bankarstvo.

Fašisti so tudi osvojili oblast v državi. Z revoluciji, požigi, petrolejem in umori so hoteli streti delavsko gibanje. Pa kljub vsemu temu se jim njihove želje niso uresničile. Končno so poskusili s tem sredstvom, da vzamejo vsako legalnost razrednim delavskim strokovnim organizacijam in da prisilijo delavce, iti v fašistovske sindikate. Fašisti so torej dobro občutili, da je strokovna organizacija osnova in središče delavskega gibanja. Kljub vsemu terorju so še vedno socialistične strokovne organizacije zastopale delavce proti delodajalcem. Da bi se fašisti v bodoče znebili konkurence z delavskimi strokovnimi organizacijami, so sklenili z zvezo industrijevcev pogodbe, glasom katerih so se podjetniki zavezali, da bodo v bodoče reševali delavske spore izključno s fašističnimi organizacijami, pod nobenim pogojem pa ne z razrednimi sindikalnimi organizacijami. S to pogodbo naj bi dobil fašistovski sindikalizem v Italiji monopol v zastopanju delavskih pravic.

Končno je fašistovska vlada izdala državni zakon o strokovnih organizacijah. Ta zakon določa: 1. da je zabranjeno delavstvu potom svojih organizacij in stavk boriti se za izpremembo svojega položaja;

Dobro in odločno so odgovorili na to vladino izjavo rudarji sami. Rudarski tajnik Cook (reci Kuk) je dejal, da rudarji ne skličejo niti seje odbora o tej vladini izjavi, ker je ta nesmiselna.

Pri tej stavki je treba poudariti tudi veliko mednarodno delavsko solidarnost. Proletariat vseh dežel podpira denarno angleške rudarje, ker dobro ve, da pomeni zmaga angleških rudarjev zmaga rudarjev tudi v drugih državah. Iz Nemčije so prejeli rudarji doslej 17.000 funt šterlingov podpore (okrog 4 milijone 670.000 Din), iz Amerike okrog 3 milijone dinarjev, iz Rusije 370.000 rubljev (okrog 10 milijonov dinarjev). Ta mednarodna podpora je konzervativni vladi trn v peti. Zlasti jo peče to, da je rusko delavstvo poslalo toliko podporo in da obljublja, da nadaljne podpore še pošlje. Vlada je protestirala z noto v Moskvi proti pošiljanju podpor v Anglijo. Ruska vlada pa je odgovorila, da ona ne pošilja prav nobenih podpor, temveč da jih dajejo ruske delavske strokovne zveze. Centralna ruska strokovna komisija je sklenila, da zbira in še nadalje odpošilja podpore angleškim rudarjem.

Kljub temu, da je v naši mali državi maloštevilno delavstvo, ki je mizerno plačano, se je tudi naše delavstvo odzvalo pozivu Strokovne komisije, da zbira prispevke za angleške stavkujoče. Najbolj izmed vseh je pa to pot dokazala svojo mednarodno delavsko solidarnost

Zveza rudarjev Jugoslavije, ki je dala doslej angleškemu rudarjem 15.000 dinarjev podpore.

Kako velik čin delavske solidarnosti je to, bo vsakemu jasno, če pomisli, da se nahajajo danes naši rudarji v najtežjem položaju in da rudarska strokovna zveza črpa svoje zaloge za podpiranje brezposelnih in izseljencev v Francijo.

Zbirko po drugih strokah objavljamo na drugem mestu.

Proletariat velikih držav z odločnostjo brani svoje pravice pred napadi kapitalistov. Strnimo se tudi proletarci Jugoslavije v eno bojovno fronto!

**Živel boj angleških rudarjev!
Živela mednarodna delavska solidarnost!**

2. da se ustanovi obvezna državna arbitraža za presojanje sporov med kapitalisti in delavci;

3. zakonsko priznanje fašistovskih sindikatov kot državno ustanovo;

4. priznanje zakonske moči kolektivnih pogodb o delu.

Pravno priznanje sindikatov se izvrši potom kraljevih dekretov na predlog ministra za narodno delo po predhodnem zaslišanju ministra za notranje zadeve. Na ta način se overavljajo tudi sindikalni štatuti, ki morejo predvidevati za pogoj sprejema članov njih neoporečnost v narodnem in političnem oziru (čl. 4). Sindikalne organizacije delodajalcev, delavcev in obrtnikov, katere zahtevajo pravno priznanje, morajo obsegati deseti del delavstva, zaposlenega v dotični kategoriji in v dotični pokrajini. Sindikati morajo imeti za namen medsebojno pomoč, izobrazbo ter moralno in nacionalno vzgojo svojih članov, a voditelji sindikatov morajo podati dovoljni dokaz in garancijo za svojo sposobnost, za svojo moralno in nacionalno zavest (čl. 1)! Nikakor pa se ne morejo priznati sindikalne organizacije, katere imajo brez odobrenja vlade kakršnokoli zvezo ali odvisnost od organizacij z mednarodnim značajem (čl. 6)! Predsednik ali tajnik sindikata ima ta pravico, da izključita iz sindikata člane, ki so postali nevredni nadaljnega članstva vsled svojega moralnega ali političnega obnašanja (čl. 7)! Italijanski delavci bi morali biti torej vsi fašisti.

Sindikalne organizacije državnih, oblastnih ali občinskih uslužbencev se sploh ne priznajo, smejo obstojati le kot organizacije za medsebojno pomoč in izobrazbo.

Najstrožje je pa zabranjena vsaka organizacija častnikom, podčastnikom in vojakom; nadalje uradnikom notranjega in zunanjega, pravosodnega in kolonijalnega ministrstva (čl. 11). Ob priliki zaključne debate je javil Mussolini, da se bodo pridružili tej listi še univerzitetni in srednješolski profesorji, katerim bo na ta način prepovedana vsaka stanovska organizacija.

Novi zakon popolnoma izključuje svobodno združevanje, ker uvaja sindikalni monopol pod stroгим državnim nadzorstvom. Za gotovo kategorijo

delodajalcev, delavcev in obrtnikov more biti v določeni oblasti priznan samo sindikat (čl. 6), kateri zastopa polnopravno vse delodajalce, delavce in obrtnike, kateri delajo v dotični oblasti, pa naj si bodo vpisani ali ne. Ob enem ima sindikat pravico, da zahteva od njih redno plačano članarino (čl. 5) dočim pa imajo pravico v organizaciji le pravilno vpisani člani (čl. 5). Enakost delodajalcev in delavcev obstoji torej le v dolžnosti plačevanja članarine, dočim jih more biti devet desetih izključenih zaradi pomanjkanja »nacionalne zavesti«.

Zakon ne predpisuje le kontrole, ampak absolutno oblast nad pravno priznanimi sindikalnimi organizacijami. Vsaka organizacija mora imeti predsednika ali tajnika, kateri vodi njene posle in je odgovoren za vodstvo. Izvolitev predsednika ali tajnika narodnih, medoblastnih in oblastnih sindikalnih organizacij se potrjuje s kraljevim dekretom, izvolitev predsednika ali tajnika okrožnih, okrajnih in občinskih organizacij potrjuje pa prefekt (veliki župan). Ta potrditev pa more biti vsak čas preklicana (čl. 7). Razven predsednika ali tajnika se voli še upravni odbor, kateri pa zopet more biti vsak trenotek razpuščen od prefekta, odnosno od ministra in vsa oblast poverjena tajniku, v posebnih slučajih pa posebnemu komisarju (čl. 8). Istotako se more iz važnih razlogov na predlog ministrstva za narodno gospodarstvo kati sindikalni organizaciji izpodbijati pravno priznanje (čl. 9).

Kolektivni dogovori o delu med pravno priznanimi sindikati so obvezni za vse delodajalce, delavce in obrtnike dotične kategorije in v dotični pokrajini (čl. 10). Ta važna določba ima državno sankcijo, ker določa na koncu teža člena, da so delodajalci in delavci pred zakonom materialno odgovorni, v slučaju, da ne spoštujejo kolektivnih pogodb, katerim so podvrženi.

Reševanje vseh sporov, kateri bi se pojavili med delodajalci in delavci, odnosno njihovimi sindikati o vprašanju izvršitve kolektivnih dogovorov ali novih zahtev, postavljenih od te ali one strani, spada v kompetenco apelacijskih sodišč (čl. 13), pri katerih bo ustanovljen poseben oddelek za delavsko pravosodje, sestavljen iz treh sodnikov (čl. 14). Ob priliki vsake obravnave se dodelita temu oddelku še dva člana, poklicana izključno iz kroga strokovnjakov (!) o vprašanju dela in produkcije (čl. 15).

Kot logična posledica vseh dosedaj razloženih zakonskih odredb je prepoved štrajkov in izporov sankcionirana pod pretno težkih denarnih kazni, katere znašajo za delodajalce od 10.000 do 100.000 lir, za delavce pa od 100 do 1000 lir. Uslužbenci podjetij, kateri zapuste delo sporazumno in v številu več kakor treh oseb, se kaznujejo z izločitvijo iz službe za 6 mesecev, voditelji pokreta pa z zaporom od 6 mesecev do 2 let ter z izključitvijo iz dela najmanj za tri leta.

Fašisti se bodo strašno zmotili tudi s tem zakonom. Kajti nobena odredba ne more odpraviti razrednega boja. Razredni boj bo prenehal šele takrat, ko bo odpravljeno izkoriščanje človeka po človeku, ko ne bo več ne kapitalistov in ne proletarcev, ampak ko bodo vsi ljudje — enakopravni delovni člani svobodne brezrazredne socialistične družbe.

S tem pa ni rečeno, da naj proletariat čaka prekrizanih rok, kdaj se bo ubil fašizem sam na sebi. Nasprotno! Proletariat mora z vsemi silami delati na tem, da gre čim prej ta kelih trpljenja mimo njega.

Strankarska neodvisnost in politična nevtralnost strokovnega gibanja.

»Nikdar se ne smejo strokovne organizacije spraviti v zvezo s politično stranko ali postati od nje odvisne, ako hočejo izpolniti svojo nalogo; če se to zgodi, pomeni to — zadati jim smrtni udarec. Strokovne organizacije so šole za socializem.«
(Karl Marx.)

Predzadnja številka »Naprejs«-a piše proti strankarski neodvisnosti naše ZDSZJ. To strankarsko neodvisnost zamenjava s politično nevtralnostjo strokovnega gibanja. Mi smatramo ta članek za izraz nerazumevanja med mnogimi delavci o strankarski in politični nevtralnosti strokovno enotnih zvez. Zato je potrebno, da ponovno pojasnimo naše stališče.

Enotne delavske strokovne zveze morajo biti povsod strankarsko neodvisne ne le zato, ker je to potrebo dokazal že Karl Marx, temveč radi samih potreb in vloge strokovnega gibanja v splošnem delavskem pokretu. V vseh državah na svetu si je

strokovno gibanje ohranilo svojo neodvisnost. Tudi v taki državi, kakor je n. pr. Nemčija, kjer obstoja močna delavska politična stranka, je strokovno gibanje ostalo vedno neodvisno in vedno je propadla stranka, če si je hotela strokovne zveze podrediti. Kajti funkcija strokovnih organizacij je druga kakor politične stranke. Dotim predstavlja proletarska stranka organizirano armado najzavednejših proletarcev za vodstvo celokupnega proletarskega boja, morajo strokovne zveze združevati prav vse delavce ali vsaj večino delavstva, če hočejo uspešno zastopati delavske gospodarske interese. Strankarska pripadnost ne sme biti nikdar ovira proti spremembi delavca v strokovno organizacijo. Strokovna organizacija je osnovna oblika delavskega boja, politična stranka je pa avangarda proletariata v njegovem splošnem boju. V Angliji, Belgiji, Danski in drugod sloni stranka direktno na strokovnih zvezah, nikjer pa ne slone strokovne zveze na stranki. **Strankarska neodvisnost sindikatov obstoja tudi tam, kjer obstoji ena sama delavska stranka.**

Tem potrebnješa je pa strankarska neodvisnost sindikatov v Jugoslaviji, kjer je delavstvo začasno žal razcepljeno na polno političnih grupacij. **Enotnost strokovnega gibanja je predpogoj njegovemu uspešnemu boju. Ta enotnost je pa pri nas mogoča le pri popolni neodvisnosti sindikatov.** Strankarska zagriženost je razbila enotne sindikate v Jugoslaviji. In le s strankarsko neodvisnostjo pred ponovnim razbitjem zavarovani sindikati morejo pri nas napredovati in izvajati konkretne uspehe delavstvu. Tako bo tudi šel razvoj, kljub temu, da si poedinini želé drugače. Kajti delavsko gibanje trajno ne more teči po željah posameznikov ali malih grup, temveč po živih potrebah delavstva.

Ta neodvisnost pa nikakor ne pomeni politične nevtralnosti sindikatov. Sploh je smešno govoriti o politični nevtralnosti. Da to pojasnimo, pogledimo najprej, kaj je sploh politika.

Politika je koncentrirano gospodarstvo. Politični boj je medsebojni boj razredov, ki branijo svoje politične, t. j. gospodarske in kulturne interese. Politični delavski boj pa ni spopad posameznih delavskih oddelkov s poedinimi buržuji, temveč politični boj nastopi takrat, ko stopi v boj razred proti razredu. Generalna strokovna angleška stavka je nedavno mobilizirala ves angleški proletariat v boj proti buržuaziji. In s tem je postala ta gospodarska stavka sama po sebi političen boj. Ali lahko rečemo: boj za kontrolo produkcije je gospodarski? Ali se da tu ločiti gospodarstvo in politiko? V realnem, vsakdanjem boju se tega ne da ločiti. Če se že drugi mesec bori poldrug milijon angleških rudarjev za preureditev rudarske industrije, ali je to gospodarski ali politični boj? Eno in drugo je. No, pa če je realnost taka, ali se da govoriti o nevtralnosti sindikatov napram politiki? Ne!

Mi smo strankarsko neodvisne strokovne zveze, nismo pa politično nevtralni. Ker politično nevtralni sploh ne moremo biti. Še več! Ko se bodo utrdile enotne strokovne zveze tako, da bodo mogle iti v največje boje za interese našega delavstva, bodo že samo s tem delale same prav uspešno delavsko politiko.

Proletariat, razcepljen na polno političnih grupacij, lahko govori o politiki. Fakt je pa ta, da današnje male politične grupe ne morejo uveljaviti delavske politike proti buržuaziji. To more le močna proletarska stranka. Isto velja za strokovne organizacije. Zato nasvetujemo »Naprej«-u in vsem njegovim somišljenikom to-le:

Ne bojte se prav nič za strankarsko neodvisnost strokovnih organizacij! Če imate pred očmi splošen delavski interes, se veselite tega, da se je proletariat združil vsaj na strokovnem polju. Podpirajte enotne strokovne zveze, da obsežejo vse delavstvo! In če vam je v resnici pri srcu proletarska politika, glejte, da se proletariat tudi politično združi v eno stranko, ki bo res vodila delavski politični boj!

Živele strankarsko neodvisne, enotne strokovne organizacije!

Živeło združenje vsega delavstva!

Napad na bolniško in nezgodno zavarovanje.

Artillerijska in protezna delavnica v Ljubljani brez bolniškega zavarovanja.

Pri nas imamo bolniško zavarovanje že nad 40 let. Zato se nam zdi popolnoma nemogoče, da bi si upala ogroziti socialna reakcija celo to socialno ustanovo. In vendar je tako. Nekaterim gospodom v naših državnih »ustanovah in napravah« se je zdelo bolniško zavarovanje že od vsega početka nepotreben luksus. Zato tudi niso plačevali prispevkov za to zavarovanje, temveč so jih ostajali bolniški blagajni rajše dolžni. Ti dolgovi so vedno narasčali. Da bi se znebili prispevkov, dolgovi in vednega tirjanja, pa so dali vriniti v finančni zakon za leto 1926/27 to-le določbo:

Od obveznega plačevanja zavarovalnine po zakonu o zavarovanju delavcev z dne 14. maja 1922 se izvzemajo vse osebe, zaposlene pri državnih uradih in napravah, razen oseb, zaposlenih pri državnih industrijskih podjetjih.

Vendar pa uživajo vsi dnevničarji in delavci, zaposleni pri državnih uradih in napravah, ne glede na to, ali plačujejo zavarovalnino, ugodnosti, navedene v zakonu o zavarovanju delavcev.

Na podlagi tega člena je prenehalo plačevati vodstvo artillerijske delavnice, kakor tudi vodstvo protezne delavnice bolniške prispevke za okrožni urad.

Ko pa so prvi delavci zboleli in zahtevali pravice, ki jim grede po drugem odstavku zgoraj citiranega člena, so pričela pošiljati podjetja uboge bolnike od Poncija do Pilata. Vodstvu teh državnih »naprav« sta si zgornji člen namreč tako razlagali, da jih ta člen sicer oprošča plačevanja bolniških prispevkov, da pa lahko pošiljajo v kljub temu svoje delavce na bolniško blagajno po boleznino in druge dajatve. Tam pa so jim zopet odgovorili, da iz nič ni nič in da se tistim, ki ne plačujejo prispevkov, tudi dajatve ne morejo izplačevati. Mesto da bi država kot poslodavec to razumela in izplačala sama dajatve, do katerih imajo po zgornjem členu bolniki pravico, pa jim te dajatve dalje odreka. Tako smo prišli srečno tako daleč, da so delavci v državnih napravah — tako se glasi ta raztegljiv pojem — brez bolezenskega in nezgodnega zavarovanja.

Mi prizadetemu delavstvu svetujemo, naj državo za te dajatve enostavno toži. Nesporno je, da delavstvu po citiranem členu bolniške dajatve pristojajo.

Sodišče pa naj odloči, kdo jih je dolžan dati: ali državni erar, — kakor bi bilo samo po sebi umevno, ali pa Osrednji urad za zavarovanje delavcev, — kar bi bilo v Jugoslaviji tudi mogoče.

Prizadete delavske organizacije, v prvi vrsti Savez Metalnih Radnika, pa so započele proti temu atentatu na naše socialno zavarovanje že energično borbo.

One so spravile to zadevo že pred sejo odbora centralnega tajništva delavskih zbornic, ki bo poskrbelo, da se ta napad na naše bolniško zavarovanje učinkovito odbije.

V boju za socialno zavarovanje rudarjev.

Z ozirom na nerešeno vprašanje socialnega zavarovanja rudarskega in plavžarskega delavstva v državi je vodstvo Zveze rudarjev Jugoslavije v Zagorju na svoji seji z dne 16. maja t. l. sklenilo, da se uvede akcija po vsej državi za izvedbo rudarskega socialnega zavarovanja. Ker se na ponovno posredovanje ZRJ pri Rudarskem glavarstvu v Ljubljani potom Delavske zbornice v Ljubljani in po ponovnem posredovanju centralnega tajništva Delavskih zbornic v Beogradu Ministrstvo za rube in šume v Beogradu ni zganilo in ko vse meščanske stranke v parlamentu ne čutijo potrebe, da bi se za tako važno vprašanje zavzele, se je čutilo vodstvo ZRJ v Zagorju dolžnim, da dvigne delavstvo svoj glas odločno, da hoče imeti svoje socialno zavarovanje tako urejeno, da bo imelo možnost eksistence tudi takrat, kadar bodo njegove delovne sile odpovedale.

Na podlagi tega se je poslalo vsem strokovnim zvezam v državi in vsem njim pripadajočim organizacijam sledečo

resolucijo:

»Pravilnik« o bratovskih skladiščih, ki je stopil v veljavo 1. januarja 1925 in katerega namen je bil, urediti socialno zavarovanje rudarskega in plavžarskega delavstva v državi, je bil zasnovan na način, ki nikakor ne odgovarja najvažnejšim socialnim potrebam delavstva.

Naravno je, da delavstvo tega »Pravilnika« v tej obliki ni moglo sprejeti. V borbi za spremembo istega, je delavstvo v zvezi s strokovnjaškimi izvedenci dokazalo nevdržnost takega zavarovanja. Z ozirom na to se je v Sloveniji izdelal v glavnem odboru bratovske skladišnice v Ljubljani, v sporazumu s pristojno rudarsko oblastjo, tozadevni »spremembeni načrt« k temu »Pravilniku«. Na podlagi tega bi se morala vršiti tozadevna državna anketa v Beogradu dne 1. marca t. l., na kateri bi se moralo vprašanje socialnega zavarovanja rudarskega in plavžarskega delavstva končno uveljaviti.

G. minister za rube in šume v Beogradu pa je iz nam neznanih razlogov odložil to konferenco za nedoločten čas.

Ker se pa danes vsled industrijske krize v rudarski in plavžarski industriji odpušča iz dela na tisoče in tisoče delavstva, spadajočega pod to zavarovanje, obstoja nevarnost, da bodo ti delavci izgubili vse svoje težko pridobljene pravice, na drugi strani pa ogroža zmanjšanje prenosov za to zavarovanje možnost dajatev sedanjim vpokojencem, ki bi vsled tega bili oropani vseh pravic in sredstev za preživljanje.

Apeliramo na g. ministra za rube in šume v Beogradu, da vpoštevata našo upravičeno željo ter skliče takoj tozadevno državno anketo v Beogradu s svrhu rešitve tega vprašanja.

Ali vas ni sram?

Trboveljska družba je že reducirala na tisoče svojih delavcev. Predvidene so nadaljne redukcije, a nihče ne ve, kdaj bodo končane. Prve redukcije v mesecih januarju in februarju t. l. so prizadele večinoma kmete in kmetske sinove. To bi se bilo morda še prebolelo. Sedanje in zlasti zadnje redukcije pa so zadele v živo, kajti pri teh redukcijah so prizadeti mali batarji, ki razen male hišice ne posedujejo ničesar. Poleg teh je že odpuščenih veliko število (in jih po bo izjavi TPD še odpuščenih! Op. pisca.) onih rudarjev, kateri sploh ne posedujejo ničesar. Ti ljudje, ki se vsled znižanja plač in skrčenja števila šihotov že niso mogli preživljati, so se zlasti oni, ki imajo večje družine, zadolžili pri vseh trgovcih za živila, ako niso hoteli, da jim poginejo družine od lakote. Da konkretno osvetlimo to žalostno stanje, naj navedemo v številkah zaslužek rudarja (kopača), ki dela v akordu in ki spada po izjavi paznikov med pridne delavce. Rudar, ki preživlja šestčlansko družino,

je napravil v mesecu maju t. l. 12 šihotov po 4485; skupno je torej zaslužil 60159 Din. Od tega je imel odbitkov: provizijska blagajna 25 Din, Delavska zbornica 5 Din, bolniška blagajna 35 Din, davek na ročno delo 2305 Din in pol odstotni taksni davek 264 Din. Skupni odbitki so torej znašali 9069 Din, vsled česar mu ostane čisti mesečni zaslužek 51090 Din. Mesec ima 30 dni, dnevni zaslužek je znašal torej 1730 Din. Ako delimo to vsoto s sedmico (rodbina ima 7 članov), tedaj vidimo, da pride na osebo za preživljanje reci in piši 2 dinarja 47 par. Tak je danes zaslužek rudarja, ki mora delati 8 ur, od vročine in vode do kože premočen, v slabem zraku, v največji nevarnosti za svoje življenje. Telesno in duševno zdrav rudar mora v takem položaju v nekaj letih postati invalid in nezmožen za vsako delo. In kakšno je življenje tega rudarja? Kje naj dobi zadostne hrane za-se in za družino, da niti ne omenjamo obleke in obutve? In te rudarje z lačnimi družinami TPD meče brezobzirno na cesto! Nihče jih ne vpraša, kako bodo ti reveži živeli, ko jih je že pred odpustom sprejela lakota. Meščanska javnost se raduje in proslavlja nacionalno osvoboditev, a je slepa za gorje nesrečnih rudarjev. Proslavlja nacionalizacijo Trb. premog. družbe, a ne vidi umiranja lačnih reduciranih trboveljskih družin.

Najlepše pa še pride! Ko so bili reducirani rudarji primorani iskati zaslužek, ko so prodali svoje borno imetje, da zadoste postavam in zakonom svoje osvobodjene domovine in si nabavili potne liste, je Ministrstvo za socialno politiko smatralo potrebnim izdati naredbo, da se oženjeni rudarji ne smejo izseliti z družinami vred. Kaj naj to pomeni? Tega ne moremo in ne bomo razumeli! Slišimo le glas nesrečnih rudarjev:

Ali Vas ni sram?

Monopolsko delavstvo v borbi za svoje osnovne pravice.

Proti nameram Uprave monopolov v Beogradu, ki stremi za tem, da stopnjema odvzame monopolnemu delavstvu vse pravice, ki si jih je tekom desetletij priborilo, se je zbralo monopolsko delavstvo 22. junija v prostorih restavracije »Pri Levu« v Ljubljani z namenom, da da duška svojemu ogorčenju nad zločinskim postopanjem uprave državnih podjetij.

Shodu je predsedoval s. Ropret, poročala sta zbrano delavstvu ss. Kopač in Bučan.

Iz referatov obeh sodrugov je delavstvo spoznalo vse svoje prijatelje in svoje sovražnike v težkem boju proti krivičnemu pravilniku, ki je stopil meseca junija v veljavo. Največji sovražnik pa je nezavednost delavstva, ki ne čuti v zadostni meri potrebe solidarnosti in bojovnega duha. Najboljše zagotovilo, da se delavstvu ne bo godila v bodoče krivica v taki meri, kakor se je doslej, more dati le močna enotna razredna strokovna organizacija, v kateri imajo prostora delavci in delavke vseh narodnosti in ver in ki bo združevala tobačno delavstvo cele države. V tem prepričanju se je zbrano delavstvo razšlo.

Na protestnem shodu zbrani tobačni delavci in delavke so sprejele pred zaključkom shoda resolucijo, ki se glasi:

Gospodu Ministru financ in Monopolski upravi v Beogradu.

I. Proti Pravilniku o radu u monopolskih ustanovama.

Vkljub temu, da so protestirale organizacije monopolskih delavcev in po njih nalogu centralno tajništvo delavskih zbornic najostreje proti uveljavljenju »Pravilnika o radu u monopolskih ustanovama«, ki ga je oktobra Uprava državnih monopolov, ne da bi zaslišala zaupnike in interesna zastopstva delavcev s svojim sklepom M. br. 23516 z dne 21. dec. 1925 in ki ga je potrdilo ministrstvo financ s svojim rešenjem br. 1918 z dne 2. jan. 1926, se ta pravilnik v vseh monopolskih tovarnah uveljavlja.

V monopolski tovarni v Ljubljani je nabila uprava tovarne dne 15. junija 1926 nov pravilnik javno v obratu, vsak delavec pa je bil prisiljen priznati s svojim podpisom njegovo veljavnost.

Z ozirom na to se je posvetovalo monopolsko delavstvo dne 18. t. m. na velikem javnem shodu, ki se je vršil v veliki dvorani restavracije »Pri levu« o nastalem položaju in ugotavljala:

Da smatra enostransko in protizakonito uveljavljenje novega pravilnika za akt nasilja, proti kateremu se bo stalno borilo, dokler ne doseže revizije pravilnika v smislu predlogov, ki jih je podalo centralno tajništvo delavskih zbornic v svojem dopisu z dne 13. II. 1926, naslovljenem na gosp. ministra financ.

II. Za ureditev mezd.

Čeravno so naše organizacije na vseh merodajnih mestih ponovno opozarjale na nevdržno materialno stanje monopolskega delavstva, se ta vprašanja še vedno niso uredila.

Z ozirom na to zahteva zbrano delavstvo ponovno, da se uredijo plače monopolskega delavstva tako, da bodo odgovarjale predvojni višini.

Pred vojno so zaslužili v naši tovarni delavci 2,5 do 5 K, delavke pa 1,70 do 3,40 K, kar bi odgovarjalo po sedanjem stanju draginje 35 do 70, oziroma 35 do 50 Din.

A ne samo, če jih merimo s predvojnimi merilom, temveč tudi če jih primerjamo s plačami v drugih podjetjih, so naše plače v takem nesoglasju, da je naša zahteva po reviziji plač vsestransko upravičena.

III. Za ureditev našega socialnega zavarovanja.

Pred vojno je bilo urejeno naše socialno zavarovanje na vzgleden način.

Bolniško in nezgodno zavarovanje je bilo lepo urejeno. Razen tega pa nam je pristojala po 35letnem službovanju starostna renta, ki je znašala mesečno 40 do 80 K, kar bi odgovarjalo danes mesečnemu znesku 560—1100 Din.

Danes smo ob vse pokojniške pravice. — Še več! Celo naše bolniško in nezgodno zavarovanje je vsled odredbe finančnega zakona za leto 1926-27, ki oprošča državne obrate plačevanja bolniških prispevkov, a ne predvideva nikakega kritja za plačevanje boleznin in nezgodnih rent, resno ogroženo.

Na shodu zbrano delavstvo zahteva, da se naše socialno zavarovanje v vseh panogah uredi in da se izenači tozadevno njegovo sedanje stanje s predvojnimi.

V Ljubljani, dne 22. junija 1926.

Zbrajajte za borbeni fond!

Delavska zbornica za izseljence.

Nečuvno postopanje oblasti z našimi rudarji, ki se hočejo izseliti v Francijo. — Popolno nerazumevane državnih oblasti za težki položaj reduciranih rudarjev. — Očetje morajo v tujino, a žene in deco hočejo v domovini obsoditi na stradanje in umiranje.

Rudarji, ki so bili odpuščeni na škandalozen način pri Trboveljski premogokopni družbi, bi poginili gladi in lakote, da si niso sami ustvarili možnost za izselitev. Edina, ki jih je v borbi štela in jim z vsemi sredstvi omogočila nadaljno eksistenco, je bila Delavska zbornica. Z največjimi naporji so se pripravljali reducirani trboveljski rudarji za pot v tujino. Ko pa se je pričel bližati čas, da bi prvi in najpotrebnejši odšli v tujino s trehuhom za kruhom, tedaj so imele oblasti toliko poguma in tako malo uvidevnosti, da so pričele metati izseljencem pole na pod noge. Vse stroške preselitve so morali sprejeti izkoriščani rudarji na svoja ramena. Že to nam jasno prikazuje, da državne oblasti niso po svojem čustvovanju s trpečimi rudarji nič boljše nego TPD sama. Pa to ni bilo dovolj! Ministrstvo za socialno politiko je preko Izseljeniškega komisarijata v Zagrebu zabranilo izselitev žen in otrok vseh tistih rudarjev, ki se nameravajo izseliti v tujino. In zopet se ni zmenil nihče za uboge in preganjane rudarje. Zopet je bila Delavska zbornica, ki je povsod in z vsemi sredstvi intervenirala v prilog izseljencev.

Na veliko županstvo ljubljanske oblasti je poslala v ta namen dopis sledeče vsebine:

Iz Trbovelj se je prijavilo nad 500 brezposelnih rudarjev za izselitev v Francijo. Med njimi je tudi nekaj rudarjev z rodbinami.

Državna Borza dela v Ljubljani je preskrbela s sodelovanjem podpisane zbornice za vse te rudarje v Francijo in stanovanja. Tudi priglašeni poročeni rudarji dobe stanovanja.

Med tem pa je izdalo ministrstvo za socialno politiko izseljeniškega komisarijata navodilo, da sme dovoliti izselitev samo rudarjem, ne pa njihovim rodbinam.

Ta odredba je umestna morda za ameriške izseljence, ki zaslužijo toliko, da zmorejo dvojno gospodinjstvo in ki imajo doma navadno hišo.

Trboveljski rudarji ne zmorejo dvojnega gospodinjstva, stanujejo po večini v rudniških stanovanjih TPD in so razprodali z ozirom na izselitev večinoma vse pohištvo.

Oni so že mesece brezposelni in se nahajajo v obupnem stanju.

Podpisana zbornica je intervenirala že potom centralnega tajništva Delavskih zbornic, naj se z ozirom na to, da gre prihodnje dni prvi transport rudarjev v Francijo, ta odredba brzojavno prekliče in prosi:

Gospod veliki župan naj to prošnjo podpre in urgira takojšnjo rešitev.

V Ljubljani, dne 17. junija 1926.

Delavska zbornica za Slovenijo v Ljubljani.
Melhior Čobal, l. r., predsednik. Filip Uratnik, l. r., tajnik.

Štatistika vajencev v Sloveniji.

Delavska zbornica je izdelala v 18. tabelah statistične podatke o zaposlenosti vajencev po strokah, po številu vajencev zaposlenih pri posameznih mojstrih, kako so zavarovani vajenci po mejnih razredih pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev, po starosti vajencev in številu mojstrov in vajencev po vseh poštinih okrajih. V številu mojstrov so zapodeni samo oni mojstri, ki delajo z vajenci. Sedaj naj navedemo najprej po ekspoziaturah OUZD (prva številka znači mojstre, druga vajence, tretja vajenke, četrta skupno število vajencev in vajenk), in sicer: **Ljubljana** 1244 podjetnikov, 2051 vajencev in 586 vajenk — skupaj 2637; **Maribor** 854 mojstrov, 1269 vajencev, 447 vajenk, skupaj 1716; **Celje** 837, 1247, 270, skupaj 1517; **Ptuj** 530, 674, 161, skupaj 835; **Jesenice** 336, 474, 134, skupaj 608; **Kamnik** 246, 378, 18, skupaj 396; **Kočevo** 237, 313, 54, skupaj 367; **Kranj** 398, 553, 145, skupaj 698; **Krško** 579, 733, 156, skupaj 889; **Logatec** 167, 215, 16, skupaj 231; **Novomesto** 386, 503, 113, skupaj 616; **Tržič** 138, 195, 37, skupaj 232; **Zagorje** 244, 297, 148, skupaj 445; **Gornja Radgona** 326, 413, 72, skupaj 485; **Konjice** 265, 342, 62, skupaj 404; **Murska Sobota** 600, 801, 69, skupaj 870; **Slovenji Gradec** 253, 292, 92, skupaj 384; **Šoštanj** 202, 237, 61, skupaj 298. Vse ekspoziature skupaj imajo 6892 obrtnikov in 950 trgovcev ter 12.228 obrtnih vajencev, 1400 trgovskih vajencev. — skupaj 13.628 vajencev in vajenk.

4540 mojstrov ima po 1 vajenca, 2174 po 2 vajenca, 698 po 3 vajence, 221 po 4 vajence, 91 po 5 vajencev, 41 po 6 vajencev, 16 po 7 vajencev, 13 po 8 vajencev, 9 po 9 vajencev, 4 po 10 vajencev, 8 po 11 vajencev, 3 po 12 vajencev, 2 po 13 vajencev, 3 po 15 vajencev, 2 po 16 vajencev, 2 po 17 vajencev, 2 po 23 vajencev in na enega samega mojstra ali podjetnika po 14, 18, 19, 20, 21, 25, 29, 31, 32, 42, 44, 57 in 65 vajencev in vajenk, skupaj 13.628 vajencev in vajenk.

Po mejnih razredih zavarovanih vajencev je: v I. mejnem razredu je 7134 vajencev in vajenk in ti so vsi brezplačno, ne da bi dobili pri mojstru kako odškodnino; v II. mejnem razredu 35; v III. 78; v IV. 399; v V. 5125; v VI. 167; v VII. 279; v VIII. 165; v IX. 103; v X. 74; v XI. 39 in v XII. 30 vajencev in vajenk. Od VI. mejnega razreda so zavarovani samo stavbniški in nekaj živilskih vajencev ter zlatarski in grafični (tiskarski in knjižgoveški) vajenci. Pri zavarovanju za bolezen, nezgode itd. ni razvidna učna doba pri posameznih strokah vajencev. Učna doba traja po 3 in 4 leta, v mesih — posebno v oblačilni stroki — je vse

brezplačno po 3 leta, podeželski vajenci imajo pri mojstrih večinoma vso oskrbo (prehrano) in vsi ti so v V. mejnem razredu, katerega dnevni zaslužek znaša 4:40—5:40 Din in je za te vajence štiri-letna učna doba. O tem poglavju spregovorimo več pozneje. — O rojstnih podatkih vajencev sledeče: Leta 1912 je bilo rojenih 86 vajencev, 1911 — 934, 1910 — 2359, 1909 — 3072, 1908 — 2767, 1907 — 1747, 1906 — 1027, 1905 — 555, 1904 — 243, 1903 — 157, 1902 — 130, ostala razna leta in neznanih rojstnih podatkov je 451 vajencev in vajenk.

Razvoj strokovnega gibanja.

Prinašamo sestavek priprave delavca z Gorenjskega. Sestavek smo popravili le slovnično, sicer smo objavili vse delavčeve misli, kakor jih je iznesel. Upamo, da se bo v našem listu oglašil še večkrat. Pa ne samo on, temveč tudi še mnogi drugi delavci bi lahko pripomogli z zdravim, nezastupljenim razmišljanjem k duševnemu poglobljenju našega gibanja. Uredništvo.

Delavsko strok. gibanje obstoji, odkar so se začele razvijati različne obrti, nekatere preje, druge pozneje, ali razvijale so se vedno vzporedno in iz vsake obrti se je razvila zopet nova obrt. Tako imamo danes že toliko vrst različnih obrti, da si jih človek že s težavo zapomni. In vendar še nismo s temi obrti ni koncu, ker množe se še vedno razne tehnične iznajdbe. Z obrti so rasle in se razvijale tudi delavske strokovne organizacije. V srednjem veku so se združevali delavci v takozvanih »cehih«, to se pravi posamezne delavnice, vsaka za se. Tako n. pr. predilniški delavci pri enem gospodarju niso polagali nikake važnosti na delavce enake stroke pri drugem gospodarju; bili so mnenja, da jim sedaj gospodar ne more popolnoma nič kljubovati. In res so bile take organizacije spočetka, dokler še ni bila ta obrt močno razvita, precejšnje pomena za delavstvo. Pozneje, ko se je predilniška obrt razširila, pa se je pojavila konkurenca na eni strani med kapitalisti samimi, na drugi strani med delavstvom. Toda kapitalisti so si znali kmalu pomagati iz zagate, v katero so jih prisilili delavci. Da strmoglavijo delavska cehovska društva, so napravili zveze predilniških obrti in so si razdelili trg tako, da je imel vsak kapitalist svoje odjemalce.

Tu je začel kapitalizem internacionalno borbo proti nacionalnim delavcem. Med delavstvo so poslali svoje agente in jim priporočali, naj ostanejo nacionalni, ker je protidržavno in protivrsno združevati se z delavci drugih dežel ali držav. Razumljivo je, da je bilo nemogoče v takem položaju posameznim cehovskim društvom kaj izbojevati. Čim so zastavkali delavci pri enem kapitalistu, so mu priskočili na pomoč drugi kapitalisti s tem, da so mu dovedli nekaj svojih delavcev. Delavci so zavračali krivdo na stavkokaze, ker so jim pokvarili vse načrte, kapitalisti pa so se sklicevali na vzorne državljane.

A delavci so kmalu uvideli, da jim je vsaka akcija onemogočena in začeli so se tudi oni združevati. Napravili so Zvezo predilniških delavcev te ali one dežele. In kapitalisti so se znašli naravnost v novem položaju. Da rešijo svoje življenje, so bili pripravljeni prestopiti državne meje in prositi pomoči pri inozemskih kapitalistih. In iz tega časa izvira mednarodnost kapitalistov, ki s pomočjo inozemskih kapitalistov zaduše vse delavske akcije v svoji državi. Internacionalna kapitala torej v resnici obstojata: to ni prazna beseda. Razume se, da so tudi delavci izvajali posledice in pričeli proti mednarodnim organizacijam kapitala snovali mednarodne delavske organizacije. (Dalej prihodnjic.)

Jernej Bregant, Zasip pri Bledu.

Domači pregled.

Za delavske zaupnike.

Naše strokovne organizacije so ponovno zahtevale, da naj se končno uredi vprašanje volitev delavskih zaupnikov in zakonitega poslovnika, da bodo delavci vendar enkrat zaščiteni v tovarni in pri delu sploh, da se ne bo več ravnalo z njimi, kakor se je doslej. V pogledu tega važnega vprašanja je sedaj napravila tudi naša Delavska zbornica potrebne korake pri vladi ter z vsem povdorkom urgirala, da se izda volilni red in poslovnik za delavske zaupnike. Upamo, da se bodo končno vendarle razpisale volitve in omogočilo delavskim zaupnikom izvršitev njihove težke, nadvse potrebne in koristne naloge.

Sodrug Sassenbach

Je bil ob priliki potovanja po Dalmaciji na Sušaku izpostavljen raznim neprijetnostim od strani obmejnih organov. O tej stvari se je tudi sodr. Topalović obrnil na vlado in zahteval pojasnila in zadoščenja. Ministrstvo za zunanje zadeve je sedaj javilo sodr. Topaloviću, da obžaluje postopanje obmejnih organov in šikane, ki jih je sodr. Sassenbach utrpel in da je ukazalo našemu poslaniku v Londonu, da to javi sodr. Sassenbachu v Amsterdam.

Domače gospodarstvo.

Strokovno organiziran delavec mora vedeti, kako se giblje stanje kapitalističnih podjetij. Zato bomo odslej redno prinašali tozadevna kratka poročila, katera naj bralci pazno prebirajo. Kajti strokovne organizacije morajo vedno usmerjati svoj boj po stanju poedinih industrijskih panog.

Koncentracija pivovarniške industrije.

Pred vojno številne — toda majhne — pivovarne na Kranjskem in Spod. Stajerskem niso mogle posebno uspevati radi močne konkurence tržaških in gornještajerskih pivovar. Najmočnejše pivovarniško podjetje pri nas je bila delniška družba »Union«, ustanovljena leta 1909. V letih 1912 in 1917 je osvojila druge pivovarne na Kranjskem. Leta 1924 je kupila pivovarno v Laškem. Sedaj je pa kupila tudi Götzovo pivovarno in sladarno v Mariboru. Tako je skoncentrirana vsa pivovarniška industrija Slovenije v enem podjetju.

Kakor vidimo, ne stojijo pivovarniški kapitalisti slabo. Cene piva naravnost diktirajo. V Nem. Avstriji je tudi hotel pivovarniški kartel zvišati cene piva; cela javnost se je pa uprla temu s tem, da je enostavno izvedla splošen bojkot proti pivu. In tako pijejo Avstrijci še vedno cenejše pivo kot pa »zmagoviti« Jugoslavlani.

Pivovarniški delavci cele Slovenije, ali vidite, kaj sledi za vas? Pivovarniški kapitalisti cele Slovenije so koncentrirani v enem podjetju in absolutni gospodarji nad vso Slovenijo. Temu primerno se morate vsi pivovarniški delavci cele Slovenije koncentrirati v eni strokovni živilski organizaciji. Kajti če ne boste organizirani, vas bodo gospodje skušali še bolj prikrajšati pri vaših bornih pravicah.

Zvišanje kapitala pri »Unionu«.

Delniška pivovarna »Union«, o kateri zgoraj poročamo, sklicuje za 25. junija svoj občni zbor, da zviša svoj kapital od 7 na 14 milijonov dinarjev. O tem občnem zboru bomo še poročali.

Produkcija premoga v Sloveniji — pada!

V mesecu aprilu 1926 je znašala produkcija premoga v Sloveniji 114.473 ton napram 134.070 ton v marcu. Produkcija je padla daleč pod predvojno višino. V prvih 4 mesecih letos je bilo nakopanih 576.249 ton premoga, v prvih 4 mesecih lani pa 651.076 ton. Premogovniki so v aprilu oddali (v oklepajih podatki za marec 1926): železnicam 50.825 (54.108) ton, brodarstvu 45 (45) ton, industriji 37.616 (37.395) ton, raznim 7858 (10.824) ton, izvozili so v inozemstvo 3478 (5885) ton, njihova lastna poraba je dosegla 12.612 (15.401), skupno so torej oddali 112.435 (123.656) ton. Da je oddaja tako nazadovala, je pripisovati zmanjšanjem odvzemu železnic in raznih strank. Izvoz je občutno padel. Ker je bila oddaja manjša kakor produkcija, so zaloge zopet narasle. Začetkom meseca so znašale 91.875 ton, konec pa 93.892, t. j. rekordna višina. Pri številu zaposlenega delavstva se že pozna redukcija. Zaposlenih je bilo: 302 (320) uradnikov, 298 (306) paznikov in 9794 (10.368) delavcev. V teku marca in aprila je bilo zmanjšano število zaposlenega delavstva za 2500.

Naše organizacije.

Iz Strokovne komisije.

Borbeni fond Strokovne komisije za Slovenijo.

V zadnji (12.) številki »Delavca« smo izkazali zbirko 1287 Din. — Nadalje so poslale še sledeče podružnice: Savez Metalških Radnika Jugoslavije, podružnica Kamnik, na nabiralno polo št. 68, Din 69.50; Savez Metal. Radnika Jugosl., podružnica Guštanj, na nab. polo št. 70, 71, in 72, Din 134.25; Osrednje društvo lesnih delavcev, podružnica v Zbelovem, na nabir. polo št. 102, Din 135.50; Osrednje društvo lesnih delavcev, podr. v Ljubljani, na nabiral. polo št. 101, Din 100. Skupna zbirka znaša torej Din 1726.25.

Zbirka za žrtve meščanskega terorja pri volitvah v Delavsko zbornico.

V 12. štev. izkazana zbirka Din 8800.60. Poslale so še sledeče podružnice: Splošna delavska zveza Jugoslavije, podružnica v Zagorju, na nabir. polo št. 19, Din 225; Zednjeni savez železničarjev Jugoslavije, podružnica Maribor I. (A. Čanžek), na nabiralno polo št. 76, Din 402.50. Skupna zbirka znaša torej Din 9428.10.

Vse podružnice pozivljamo, da nabiralne pole za žrtve meščanskega terorja pri volitvah v Delavsko zbornico takoj vrnejo z nabiranimi zneski.

Z nabiranjem prispevkov za borbeni fond naj podružnice in zaupniki nadaljujejo, ker rudarska stavka na Angleskem traja dalje. Tudi delavstvo Jugoslavije mora biti pripravljeno na hude borbe.

Tajništvo Strokovne komisije za Slovenijo.

Za borbo angleških rudarjev.

Slovenski rudarji za angleške sodruge.

Zveza rudarjev Jugoslavije v Zagorju je na svoji zadnji širši seji sklenila votirati za stavkajoče angleške rudarje vsoto Din 15.000. Kljub temu, da ima ZRJ le nekaj nad 1000 članov, je izkazala svojo solidarnost z angleškimi sodrugi s tako visoko podporo.

Tudi ostale delavske strokovne organizacije so v obilni meri razumele pomen velike borbe angleških rudarjev. — Doslej izkazuje skupna zbirka ogromno vsoto Din 61.522.

V prihodnji številki bomo objavili vse zbirke posameznih organizacij z nabiranimi prispevki.

Kovinarji.

Prispevki in podpore SMRJ.

(Sklep saveznega kongresa 4. in 5. aprila 1926.)

Tedenski prispevki se dele v 4 razrede in to:

I. razred Din 8.— plačajo vsi kvalificirani delavci (profesionisti) v starosti nad 18 let.

II. razred Din 5.— plačajo vsi pomožni delavci (nekvalificirani) v starosti nad 18 let in profesionisti izpod 18 let.

III. razred Din 4.— plačajo vse ženske delavke in pomožni delavci pod 18 let.

IV. razred Din 2.— plačajo vajenci, penzionisti in ženske delavke pod 18 let.

Brezposelne:

I. razr. dnevno Din 15'—	I. razr. dnevno Din 20'—
II. " " " 10'—	II. " " " 12'—
III. " " " 8'—	III. " " " 10'—

Podpore:

I. razr. dnevno Din 15'—	I. razr. dnevno Din 20'—
II. " " " 10'—	II. " " " 12'—
III. " " " 8'—	III. " " " 10'—

Te podpore se bodo izplačevale na podlagi vplačanih prispevkov, in sicer:

	I. razr.	II. razr.	III. razr.
od 52—103 vplačanih tednov Din	300	200	160
" 104—155	"	400	250
" 156—207	"	500	300
" 208—259	"	600	350
" 260—363	"	720	450
" 364—467	"	870	550
nad 468	"	1.020	650

Selitvena podpora se bo plačala na mesto dosedanjih Din 50.— Din 150.—

Posmrtnina se bo plačala sledeče:

po 52 vplačanih prispevkov Din 120.—	
" 104	" 150.—
" 156	" 200.—
" 208	" 230.—
" 260	" 260.—
" 364	" 300.—
" 468	" 350.—

